

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області за квітень 2022 року

Об'єкти, створи і періодичність відбору проб в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області на 2022 рік визначені «Програмою державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод)», затвердженого наказом Міндовкілля від 05.01.2022 № 1 та «Порядком здійснення державного моніторингу вод», затвердженого наказом Держводагентства України від 12.01.2022 № 5.

Суббасейн Прип'яті:

Протягом квітня, враховуючи безпекову ситуацію, не у всіх пунктах була можливість відібрати проби. Винятками є пункти моніторингу, де проходили бойові дії і є небезпека мінування території та порушення дорожньої інфраструктури для проїзду, а саме:

- р. Прип'ять, 60 км, с. Довляди, кордон з Республікою Білорусь;
- р. Уборть, 120 км, с. Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь;
- р. Уборть, нижче м. Олевськ.

Загалом у квітні в суббасейні Прип'яті відібрано 32 проби, або 91 % від плану (35) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород, із них відібрано 9 проб у місцях питних водозаборів та транскордонних водотоків, або 82 % від плану (11) та фахівцями БУВР Прип'яті, Регіональних офісів у Рівненській та Хмельницькій областях виконано 180 вимірювань складу та властивостей поверхневих вод для визначення вмісту фізичних та фізико-хімічних показників.

Суббасейн середнього Дніпра у межах Житомирської області:

Загалом у квітні в суббасейні середнього Дніпра відібрано 7 проб, або 70 % від плану (10) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород, із них відібрано 3 проби у місцях питних водозаборів та виконано 60 вимірювань складу та властивостей поверхневих вод для визначення вмісту фізичних та фізико-хімічних показників.

Відбір проб не здійснювали по наступних створах:

- р. Тетерів, 175 км, м. Радомишль, 1 км нижче міста, вплив ВУЖКГ;
- р. Ірша (Малинське вдсх.), 31 км, питний в/з м. Малин;
- р. Возня, 8 км, с. Рудня Городищенська, питний в/з м. Малин.

В цілому значення показників якості масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра на питних водозаборах та транскордонних водотоках знаходиться значно нижче ГДК (гранично-допустимих концентрацій) для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування, а значення показників якості в квітні 2022 року майже не відрізняються від аналогічного періоду минулого року та попереднього місяця і знаходяться на задовільному рівні.

При цьому по усіх транскордонних водотоках спостерігається зниження вмісту нітрогену амонійного, заліза загального (крім р. Горинь, 67 км, с. Висоцьк) та фіксується незначне підвищення органічного забруднення за ХСК та БСК₅.

Має місце перевищення ГДК по наступних показниках:

Суббасейн Прип'яті

питні водозабори:

- хімічне споживання кисню (ХСК) в 1,8-2,0 раза (27,66-29,79 мгО/дм³) 2 проби (ГДК= 15,0 мгО/дм³).
- залізо загальне в 2,1 – 5,0 раз (0,620 -1,512 мг/дм³) 2 проби (ГДК=0,3 мг/дм³).
- марганець в 1,1 – 1,2 раза (0,112 – 0,120 мг/дм³) 2 проби (ГДК=0,1 мг/дм³).

транскордонні водотоки:

- біологічне споживання кисню (БСК₅) в 1,2 – 1,4 раза (3,66-4,32 мгО₂/дм³) 5 проб (ГДК= 3,0 мгО₂/дм³).

- залізо загальне в 1,4 - 1,9 раза (0,135 - 0,189 мг/дм³) 5 проб (ГДК=0,1 мг/дм³).
- нітроген амонійний в 1,1- 1,5 раза (0,542-0,765 мг/дм³) 2 проби (ГДК=0,5 мг/дм³).

Суббасейн середнього Дніпра у межах Житомирської області

- питні водозабори:

- хімічне споживання кисню (ХСК) в 1,6–2,8 раза (23,40- 41,89 мгО/дм³) 3 проби (ГДК= 15,0мгО/дм³).

- біологічне споживання кисню (БСК₅) в 1,1 раза (3,44 мгО₂/дм³) 1 проба (ГДК=3,0 мгО₂/дм³).

- залізо загальне в 1,1 раза (0,320 мг/дм³) 1 проба (ГДК=0,3 мг/дм³).

- марганець в 1,2 раза (0,120 мг/дм³) 1 проба (ГДК=0,1 мг/дм³).

Кисневий режим задовільний більше 4,0 мгО₂/дм³: суббасейн Прип'яті – 6,72-11,92 мгО₂/дм³, суббасейн середнього Дніпра – 11,36-12,08 мгО₂/дм³, мінералізація води оптимальна, вміст нітрогену нітратного, фосфору ортофосфатів знаходиться нижче рівня токсичної дії.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні Прип'яті порівняно з березнем 2022 року:

Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м. Новоград-Волинський. Якісний стан питного водозабору суттєвих змін не зазнає. Показники, які характеризують органічне забруднення без змін і знаходяться на рівні ХСК - 29,79 мгО/дм³, БСК₅-2,80 мгО₂/дм³. Фіксується підвищення у межах норми нітрогену загального з 0,710 до 0,840 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,190 до 0,250 мг/дм³ та марганцю з 0,061 до 0,120 мг/дм³.

р.Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан характеризується як задовільний. Фіксується зниження органічного забруднення за ХСК з 28,56 до 27,66 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,72 до 2,64 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену загального з 1,10 до 0,58 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,240 до 0,200 мг/дм³, хлоридів з 28 до 21 мг/дм³ та сульфатів з 45 до 38 мг/дм³. Разом з тим марганець зріс з 0,064 до 0,112 мг/дм³.

р. Хомора, питний в/з м. Полонне Хмельницької області. Показники, які характеризують органічне забруднення без особливих змін і знаходяться на рівні ХСК - 12,00 мгО/дм³, БСК₅- 2,41 мгО₂/дм³, а залізо загальне становить 0,087 мг/дм³. Фіксується зниження вмісту нітратів з 3,920 до 0,250 мг/дм³. Кольоровість води підвищилась з 10 до 34 градусів.

р. Случ (Чернелівське вдсх), 406 км, с. Чернелівка Красилівського р-ну, питний в/з м. Хмельницький. Показники, які характеризують органічне забруднення без змін і знаходяться на рівні ХСК - 14,50 мгО/дм³, БСК₅ – 3,33 мгО₂/дм³. Фіксується зниження вмісту нітрогену амонійного з 0,416 до 0,291 мг/дм³, нітратів з 0,838 до 0,270 мг/дм³ та заліза загального з 0,255 до 0,110 мг/дм³. Кольоровість води підвищилась з 12 до 32 градусів.

р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці. Фіксується підвищення органічного забруднення за ХСК з 27,27 до 33,64 мгО/дм³, БСК₅ з 3,28 до 3,66 мгО₂/дм³, вмісту нітратів з 0,795 до 1,215 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,023 до 0,122 мг/дм³, сульфатів з 21,22 до 35,70 мг/дм³ та зниження нітрогену амонійного з 0,670 до 0,449 мг/дм³. Вміст заліза загального без змін і знаходиться на рівні 0,162 мг/дм³.

р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне. Відмічається підвищення органічного забруднення за показниками ХСК з 26,46 до 31,82 мгО/дм³, БСК₅ з 3,53 до 3,79 мгО₂/дм³, вмісту нітратів з 0,660 до 1,635 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,046 до 0,105 мг/дм³ та сульфатів з 19,96 до 34,77 мг/дм³. При цьому вміст нітрогену амонійного знизився з 0,779 до 0,320 мг/дм³. Вміст заліза загального без змін і становить 0,151 мг/дм³.

р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк. Відмічається підвищення органічного забруднення за показниками ХСК з 26,94 до 35,45 мгО/дм³, БСК₅ з 3,12 до 4,02 мгО₂/дм³, вмісту нітратів з 1,035 до 1,620 мг/дм³, заліза

загального з 0,141 до 0,189 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,030 до 0,097 мг/дм³ та зниження нітрогену амонійного з 0,659 до 0,542 мг/дм³.

р. Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань. Фіксується підвищення органічного забруднення за показником ХСК з 28,43 до 34,35 мгО/дм³, вмісту нітратів з 0,690 до 1,230 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,028 до 0,088 мг/дм³ та зниження нітрогену амонійного з 1,086 до 0,510 мг/дм³, заліза загального з 0,176 до 0,147 мг/дм³.

р. Льва, права притока р. Ствига, 100 км, с. Переброди. Фіксується підвищення органічного забруднення за показниками ХСК з 29,41 до 39,09 мгО/дм³, БСК₅ з 3,76 до 4,32 мгО/дм³, вмісту нітратів з 0,630 до 1,770 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,024 до 0,122 мг/дм³ та зниження заліза загального з 0,166 до 0,135 мг/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні середнього Дніпра порівняно з березнем 2022 року:

Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м. Житомира. Якісний стан питного водозабору характеризується як стабільний. Фіксується незначне зниження органічного забруднення за ХСК з 26,83 до 25,54 мгО/дм³, БСК₅ з 2,64 до 2,56 мгО₂/дм³, вмісту заліза загального з 0,400 до 0,320 мг/дм³ та сполук нітрогенної групи. При цьому зріс у межах норми вміст марганцю з 0,051 до 0,083 мг/дм³ та сульфатів з 35 до 42 мг/дм³.

Іршанське водосховище на р. Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова. Якісний стан характеризується як стабільний. Визначається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 24,48 до 23,40 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,48 до 2,32 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,150 до 0,100 мг/дм³, сульфатів з 61 до 48 мг/дм³ та підвищення марганцю з 0,048 до 0,051 мг/дм³.

Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева. Фіксується ріст органічного забруднення за ХСК з 35,09 до 41,89 мгО/дм³, БСК₅ з 3,28 до 3,44 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,120 до 0,180 мг/дм³, хлоридів з 45 до 50 мг/дм³ та марганцю з 0,072 до 0,120 мг/дм³. Разом з тим вміст заліза загального знизився до нормативних значень з 0,312 до 0,280 мг/дм³. Крім того прозорість води знизилась з 23 до 15 см при нормі не менше 20 см.

Протоколи вимірювань хімічних (пріоритетних та басейнових специфічних) вимірювань від лабораторії вод Північного регіону до БУВР Прип'яті та регіональних офісів у межах суббасейну Прип'яті та середнього Дніпра за квітень не надходили.